

جاده‌های کمال

۱۰. صدای از شعروثر و کتابت و کوشش

و تنهایی و دانستی‌های مفید

محمد رضا امجدی

۱۳۹۲

سرشناسه	محمدرضا امامی
عنوان و نام پدیدآور	جاده‌های کمال: مجموعه‌ای از شعر و نثر و کتابات و گویش‌ها و تحقیقات و دانستی‌های مفید/ محمدرضا امامی.
مشخصات نشر	تهران: فرادید، ۱۳۹۲
مشخصات ظاهری	۱۷۳ صفحه
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۶۵۲۵-۲۰-۴
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	نکته گویی‌ها و گزیده گویی‌ها
موضوع	شعر فارسی - مجموعه‌ها
رابطه بندی، کنگره	۱۳۹۲ ج ۲ الف / ۶۰۱۲ PN
رده بندی دهایی	۸۰۸/ ۸
شناسه کتابشناسی	۳۳۴۹۳۵۲

جاده‌های کمال

محمدرضا امامی

ویراستار: کاظم - رودی

ناشر: فرادید

چاپ: اول، ۱۳۹۲

شمارگان: ۱۰۰۰

چاپخانه: نشاط

صحافی: نشاط

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۲۵-۲۰-۴

بها: ۶۰۰۰ تومان

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است

نشانی انتشارات فرادید: بعداز میدان رسالت - خیابان رسالت - تهران

به چهارراه دردشت - پ ۶۰۱، تلفن: ۷۷۴۹۶۸۶۸

فهرست

۷		مقدمه
۱۳		دفتر اول
۱۴		نکته‌ها
۲۷		خواندنی‌ها
۵۶		دانستنی‌ها
۷۲		حقیقات مختلف
۸۰		کلمات
۹۳		روشن‌های ساده
۱۰۱		دفتر دوم: اشعار
۱۰۲		غزلیات
۱۲۵		کاش ۱۰۲ ضای مادر
۱۲۷		شهره شهر ۱۰۲ طبع بلند
۱۲۹		آینه روزگار ۱۰۲ دلباخته
۱۳۰		پناه بر خدا ۱۰۲ کعبه دل
۱۳۱		درس‌هایی از زندگی ۱۱۱ نشانی
۱۳۲		سخن پرداز ۱۱۳
۱۳۳		برای خدا ۱۱۴ رهرو
۱۳۴		نگاه ۱۱۵ چشم امید
۱۳۵		توکل ۱۱۶ عشق و هنر
۱۳۶		اندرز پدرا نه ۱۱۷ حقیقت
۱۳۷		در فراق یار ۱۱۹ سراب
۱۳۸		شیفتگی ۱۲۱ بهتر از گل
۱۳۹		عشق ۱۲۲ جود و کرم
۱۴۰		به یاد ایام جوانی ۱۲۳ رنگارنگ

۱۴۵	درویش	۱۵۳	بینا	۱۶۱
۱۴۵	هجران	۱۵۳	دشوار	۱۶۱
۱۴۵	برخیز	۱۵۳	نمی دانم	۱۶۱
۱۴۶	یاد	۱۵۴	ما همانیم	۱۶۲
۱۴۶	روان	۱۵۴	یار گران	۱۶۲
۱۴۶	گل و بلبل	۱۵۴	یاد آرید	۱۶۲
۱۴۷	ماتمکده	۱۵۵	غافل	۱۶۳
۱۴۷	خوشا	۱۵۵	نمی گنجد	۱۶۳
۱۴۷	کج مکن	۱۵۵	لعل دریا	۱۶۳
۱۴۸	روزگار	۱۵۶	پرواز	۱۶۴
۱۴۸	چو آمد	۱۵۶	نشان	۱۶۴
۱۴۸	چه می دانی	۱۵۶	عشق و عقل	۱۶۴
۱۴۹	صفی	۱۵۷	یادگار	۱۶۵
۱۴۹	هانه	۱۵۷	تصا	۱۶۵
۱۴۹	یاد	۱۵۷	گذشت	۱۶۵
۱۵۰		۱۵۸	سرگشته	۱۶۶
۱۵۰	خمار	۱۵۸	تماشا	۱۶۶
۱۵۰	امروز و فردا	۱۵۸	مژده	۱۶۶
۱۵۱	نور خدا	۱۵۹	دام عشق	۱۶۷
۱۵۱	اندیشه	۱۵۹		۱۶۷
۱۵۱	سفر	۱۵۹	کافران	۱۶۷
۱۵۲	دادرش	۱۶۰	توت	۱۶۸
۱۵۲	مرو	۱۶۰	سرباز	۱۶۸
۱۵۲	بی پروا	۱۶۰	دلشکس	۱۶۸

طنز

۱۷۰	یارانه	۱۶۹
۱۷۰	کو؟	۱۷۰
۱۷۰		۱۷۰

کمال، تناسلی، قصود انسان‌ها

نتیجه‌گیری علوم و پیشرفت آن براساس اطلاعاتی بنا شده که به فیض همین اطلاعات است که از کارهای پیشینیان آگاهی پیدا می‌کنیم و آنچه را که بران نیمه‌کاره گذاشته‌اند به پایان می‌رسانیم. و آنچه را که ما به خود اختصاص دادیم، آیندگان به تکامل می‌رسانند و این مسیر همچنان ادامه می‌آید تا آنایی که بشر به نتیجه‌ی دلخواه برسد. که در این راه باید پیوسته بجاری، شش و چشمی بینا و دیدی وسیع داشته باشیم تا در راه تکامل همواره حرکت نماییم.

مدت زمانی است که آثار و افکار بزرگانی علم و ادب و اخلاق و هنر و علوم گوناگون در زمینه‌های مختلف ادبی، اجتماعی، علمی و سیاسی مرا در اندیشه‌های عمیق فرو برده تا بلکه بتوانم به کوچکی از دینی که به هموعان خود دارم، ادا کنم. و آن تألیف مطالب دینی و جذابی باشد که با کنار هم قرار گرفتن آن آثار، مجموعه‌ی قابل قبول و مورد توجهی به وجود آید. برای عملی ساختن این طرح، تا آنجا که مقدور بوده به گردآوری مطالب مورد نظر اقدام و از منابع قابل قبول استفاده گردیده و سعی شده این مطالب حتی الامکان مختصر و مفید

ارائه شود تا شما خواننده‌ی گرامی وقت و حوصله‌ی مطالعه‌ی آن را داشته باشید.

قطعاً خوانندگان مطالب و دوستداران مطالعه، خواهان خواندن موضوعات جذاب و بکر، پیچده علمی، فلسفی و عرفانی، ادبی و سیاسی و اجتماعی می‌باشند و مایلند در این زمینه‌ها، اطلاعاتی را به دست آورند و این میسر نمی‌گردد مگر از راه و مسیر درست آن و رقه‌ی مخاطب و تفکر و تعمق و تعهد و حرکت به سوی کمال. تا بتوان سخنان والات و نیازهای روزافزون جوامع مختلف به دست آورد.

در ایران، بزرگان علم و ادب کشور ما که در دنیا زبانزد همه هستند، مانند مولانا، حافظ، مولوی، سعدی، بایزید بسطامی، ابوریحان بیرونی، خواجه نصیر و ... همین پله‌های کمال را یکی پس از دیگری پیموده‌اند.

ابتدا بد نیست شمه‌ای درباره‌ی کمال از نظر لغوی، فلسفی و علمی بیان کنم.

واژه‌ی کمال به معنای تمامیت، تمام شدن، آراستگی صفات، معرفت، ترقی، و بی‌نقص بودن معنی شده و در اصطلاح هم به آنچه تمامیت شیء به آن بستگی دارد. چه از لحاظ شئیت و چه از لحاظ صفت و کمال به دو معنا اطلاق می‌شود. یکی آن که حاصل فعل باشد اعم از فعلیت اولیه‌ی مسبوق به قوت و دیگری آنچه در تکمیل نوعیت شیء است.

کمال از امور اضافی است. زیرا موجودات در هر مرتبلی واجد فعلیتی می‌باشند که نسبت به مرتبتی نازل‌تر که فاقد آن است کامل‌ترند و نسبت به مرتبت بالاتر، به دلیل آنچه که فاقدند ناقص‌ترند. کمال هر موجودی به فعلیت آن موجود است و نحوه‌ی وجودش در همان موجود، کمال آن است. و آن کمال اول است که شیء بدان موجود می‌شود و معنی پیدا می‌کند.

کمال اول آن است که شیء در حد ذات کامل می‌شود. مثلاً ناطق کمال، انسان است. زیرا اگر ناطق نباشد انسان به گونه‌ای که باید محقق نمی‌شود.

کمال دوم آن است که شیء ای در صفاتش بدان کامل می‌شود. مثل اینکه کسی مهندس است یا نه بستگی به آن دارد که انسان در حد ذاتش محتاج آنها نیست و ممکن است ذات انسان باشد ولی مهندس و کاتب نباشد. بنابراین صفت مهندسی یا کاتب بودن برای انسان کمال دوم است.

عرفا و دانشمندان معتقدند که اساس علم بر رقی و کمال موجودات گذاشته شده است و آنچه در زمین و آسمان است به طرف مقصد و غایتی، معلوم که حد کمال است، رهسپار است. انسان هم که دارای گوه‌ری توانا و جانی والا است از این قاعده مستثنی نیست. در بین صوفیان عقاید مختلف است که: آیا انسان با کوشش و مبادرت می‌تواند به کمال مطلوب برسد یا نه؟

عطار و پیروان او، طرفدار قول اول هستند. یعنی انسان را واجد آن مقام می‌دانند که می‌تواند به کمال مقصود برسد. یعنی مرحله‌ای از صفات الهی ملکه‌ی او شود و در دریای بی‌پایان حقیقت چون قطره‌ای غرق گردد به طوری که قطره و دریا یکی شود.

برخی از اندیشمندان معتقدند که چون انسان همیشه مکلف است، و در این تکلیف مقامات و حالات را دوامی نیست، بنابراین تا زنده است می‌تواند به کمال واقعی برسد.

بعضی دیگر می‌گویند صوفی چون به مرحله‌ی جمع الجمع برسد و صفات الهی ملکه‌ی او شود، تکالیف از وی برمی‌خیزد و می‌تواند به دامن شاهد مشرب دست یابد.

در هر صورت انسان طبق هر زمان و براساس پیشرفت‌های علمی و اجتماعی و سیاسی و فلسفی ناچار به تغییر و حرکت به سمت جلو می‌باشد و برپای حدیثی از پیامبر اکرم، هرگاه انسان امروزش با فردا مساوی باشد، مسلماً ناچار سران شده است. یعنی انسان در هر لحظه‌ای از گذر زندگی براساس پیشرفت بایستی گام بردارد و از حرکت به سوی کمال غفلت نورزد.

در اینجا لازم است که از استاد بزرگ و فرهیخته‌ی امام جاب آقای احمد نعمتی که با زحمات و تألیفاتشان تشنگان راه علم را سیراب می‌نمایند تشکر نمایم.

در این کتاب هم مفتخرم که نمونه‌های ارائه شده به عنوان سرمشقی باشد از بزرگان علم و ادب که در کتب مختلف مطالعه شده و زینت بخش این دفتر گردیده است تا دیگران نیز بتوانند از راه‌های رسیدن به کمال بهره جویند.

جا دارد از زحمات جناب آقای کاظم جیروودی هم به عنوان یک دوست و هم ناشر گرانقدری که خود در زمینه‌ی شعر و داستان‌نویسی دستی را استوار دارد و زمینه‌ی چاپ و انتشار کتاب‌های قبلی اینجانب را نیز با «شایستگی» و «سخن‌ها و نکته‌ها» فراهم ساخته است تشکر و قدردانی نمایم. اما عوارم کتاب حاضر نیز که با کوشش ایشان به زیور طبع آراسته می‌گردد مقبول دیگر دوستان واقع شود. خداوند این استادان ارجمند و همه دوست‌های خوب همراهم را مؤید و موفق گرداند.

همچنین سپاس ویژه شود را به سر عزیزم سرکار خانم ملکه آدابی تقدیم می‌کنم که در پیشرفت همه جانبه و چاپ آثارم سهم بسزایی داشته و دارند.

در پایان، از همه دوستان و عزیزانم جناب آقایان دکتر گزرائی و مصطفی واعظ تهرانی و کلیه کسانی که در این مسیر مرا یاری نموده‌اند، کمال تشکر و سپاس را دارم.

محمد رضا آدابی

زمستان ۱۳۹۲